

Handläggare
Kari Wigart
08-508 465 87

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2013-12-12

Utvärdering av införande av viktbaserad taxa för en- och tvåfamiljsfastigheter. Slutrapport

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner utvärderingen av införandet av viktbaserad taxa för en- och tvåfamiljsfastigheter.

Per Anders Hedkvist
Förvaltningschef

Marita Söderqvist
Avdelningschef

Katarina Jönsson
Enhetschef

Sammanfattning

IVL Svenska Miljöinstitutet fick i uppdrag av trafikkontoret att ta fram en utvärderingsrapport av införande av viktbaserad avfallstaxa för en- och tvåfamiljshushåll. Syftet var främst att sammanställa effekter som uppnåtts avseende administration, drift och miljö samt vara ett underlag för fortsatt arbete med framtagande av viktstaxa för flerbostadsfastigheter.

De viktigaste målen med viktbaserad taxa har uppfyllts; minskade restavfallsmängder, ökad mängd matavfallsabonnemang samt ökad mängd insamlat matavfall.

Under perioden maj 2012 till maj 2013 har mängden restavfall från villahushåll minskat med cirka 31 procent. Samtidigt har mängden matavfall ökat med 160 procent och antalet

Trafikkontoret
Avfall

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 465 87
Växel 08-508 272 00
Fax 08-508 265 70
kari.wigart@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

matavfallsabonnemang med 173 procent för samma kategori av kunder. Andelen kunder med matavfallsinsamling har ökat från 8 till 21 procent. I oktober 2013 hade andelen med matavfallsabonnemang ökat ytterligare till 23 procent.

De förändrade mängderna visar att det troligen skett beteendeförändringar hos kundgruppen. Det är dock osäkert på vilket sätt beteenden har ändrats, genom mer utsortering av förpackningar och tidningar, mindre konsumtion, mer återanvändning eller genom illegala metoder för bortskaffning av avfall. Statistik från Förpacknings- och Tidningsinsamlingen ger inga tydliga signaler på att den nya taxan har gett utslag i ökade mängder återvinningsfraktioner. Trafikkontoret anser det troligt att kundernas medvetenhet om avfall och resurser ökat i och med debitering efter vikt. Det är också troligt att kunderna uppfattar systemet som rättvist eftersom de betalar för det som de faktiskt slänger, vilket var syftet med en ny taxekonstruktion. Premiering för källsortering är också ett direkt resultat av taxan, 85 procent av kunderna har fått lägre taxa.

Trafikkontoret hade endast direkta mål kopplade till avfallshanteringen i samband med införandet av viktbaserad taxa och inga uttalade syften att förbättra miljön. Beräkningar i samband med denna utvärdering visar dock på att en viktbaserad taxa i Stockholm inneburit en minskning av utsläpp av växthusgas med mellan 5 000 och 10 000 ton CO₂, 1 ton CO₂ motsvarar utsläpp från 390 liter bensin. Det kan konstateras att taxan fungerat som ett styrmedel för att driva samhällsutvecklingen inom miljöområdet i önskad riktning.

E-tjänsten är utformad för att ge stadens kunder bättre service. Ingen annan kommun med viktbaserad taxa har ett sådant öppet och tillgängligt system för att följa upp sina registrerade vikter.

Sammanfattningsvis kan konstateras att stadens satsning på en ny taxekonstruktion och på matavfallskampanjer gett resultat. Oavsett hur staden väljer att fortgå med eventuell utökning av viktbaserad taxa till flerbostadsfastigheter så kan konstateras att den nya taxekonstruktionen för en- och tvåfamiljshushåll haft stor genomslagskraft och varit lyckad ur ett miljöperspektiv.

Analys och konsekvenser

Innan eventuell vidare införande av viktbaserad taxa måste ett antal ställningstagande beaktas:

1. Flerfamiljshus och verksamheter är i dag samma kundgrupp i verksamhetssystemet. För att möjliggöra debitering på vikt för flerfamiljshus måste grupperna delas upp vilket innebär en hel del manuellt arbete och därmed kostnader.
2. En översyn av kärlobständet hos flerfamiljsfastigheterna kommer högst sannolikt belysa bristfälliga hämtförhållanden och därmed öka antalet arbetsmiljöfrågor och medföljande kostnader för kunderna och staden.
3. I dag äger staden alla kärlob hos en- och tvåfamiljsfastigheter, men inte kärlob som används av flerfamiljshus och verksamheter. Kan man säkerställa kvaliteten på viktregistreringen utan att äga/ha rådigheten över kärloben? Om staden skulle äga kärloben skulle det innebära en investering på 20 000 kärlob på ca 5 mnkr.
4. Många fastigheter i Stockholms innerstad saknar mark och utrymme för effektiv och modern avfallshantering. Avfallshanteringen i dessa fastigheter sker med säck. Säckhämtning omöjliggör debitering på vikt. Ett nytt debiteringssystem kommer därmed vara differentierat mellan fastigheter med säckhämtning och fastigheter med kärlobhämtning.
5. Eftersom det är fastighetsägaren som får fakturan på avfallshanteringen saknas den direkta kopplingen mellan viktdebitering och det enskilda hushålls avgift. Effekten av viktbaserad taxa är därför beroende av fastighetsägarens satsning på avfallshanteringen. Effekten på enskilda hushålls beteende kan därför bli minimal och de effekter vi har sett i en- och tvåfamiljsfastigheter uteblir.

Slut

Bilagor

1. Rapport Utvärdering av viktbaserad avfallstaxa i Stockholms stad